

PORADNIK BIBLIOTEKARZA

Nr 7

Lipiec — 1953

Rok V

Barbara Eychlerowa

DRUKOWANA KARTA KATALOGOWA I JEJ UŻYTKOWANIE

Liczne wypowiedzi, korespondencje i wyniki przeprowadzonej przez Instytut Bibliograficzny Biblioteki Narodowej ankiety na temat drukowanych kart katalogowych świadczą z jednej strony, że drukowana karta ułatwia i usprawnia pracę bibliotekarza, z drugiej jednak, że nie wszyscy bibliotekarze umieją wszechstronnie ją wykorzystać.

Instytut Bibliograficzny przystąpił do pracy nad centralnym drukiem kart katalogowych w kwietniu 1951 roku, mając na celu przede wszystkim zaoszczędzenie bibliotekarzowi czasu potrzebnego na opracowanie książki przez dostarczenie mu możliwie najlepiej zredagowanej karty katalogowej wg ustalonego, jednolitego systemu, a następnie — dostarczenie materiału do założenia różnych kartotek.

Praca nad drukowaną kartą katalogową składa się z trzech etapów. Książka, która przychodzi do Biblioteki Narodowej jako egzemplarz obowiązkowy, jest rejestrowana w „Przewodniku Bibliograficznym” (tj. publikowanym co tydzień wykazie druków ukazujących się w Polsce), po czym zostaje opracowana przez redakcję Oddziału Centralnego Druku Kart Katalogowych. Powstaje wówczas rękopis drukowanej karty. Poza elementami formalno-wydawniczymi: hasłem, tytułem, miejscem, rokiem wydania itp., zaopatruje się ją częściej niż w „Przewodniku Bibliograficznym” w notkę wyjaśniającą treść dzieła; ponadto uzyskuje ona zawsze hasło

przedmiotowe i symbol klasyfikacji dziesiętnej. Rękopis zostaje następnie oddany do druku. Gotową kartę z rozdzielni Biblioteki Narodowej rozsyła się do bibliotek: według rozdzielnika Centralnego Zarządu Bibliotek do publicznych bibliotek powszechnych, według rozdzielnika Wydziału Bibliotek Ministerstwa Oświaty, do bibliotek szkolnych i pedagogicznych oraz do indywidualnych bibliotek na podstawie ich zamówień.

Najbardziej zasadniczym i palącym problemem, poruszanym nieomal przez wszystkich bibliotekarzy, jest sprawa wysyłania w teren książek łącznie z kartami katalogowymi.

Próby taką Biblioteka Narodowa podjęła w r. 1952 przesyłając do „Domu Książki” karty katalogowe, które miały być dołączone do książek wysyłanych w ramach centralnego zakupu. Próba ta nie dała pozytywnych rezultatów: utworzyły się zaległości i trzeba było wrócić do pierwotnej formy wysyłki: osobno książka, osobno karta, ekspediowana przez rozdzielnię Biblioteki Narodowej.

W najbliższym czasie podjęte zostaną jednak nowe próby rozwiązania tego problemu na innej płaszczyźnie organizacyjnej.

Starania Oddziału Centralnego Druku Kart Katalogowych, mimo trudności związanych ze zbyt szczupłym personelem redakcji, drukarni i rozdzielni oraz brakiem odpowiedniego lokalu, idą w kierunku ciągłego ulepszania i usprawniania pracy, żeby w terminie jak najkrótszym dostarczyć bibliotekom karty. Ostatnio równocześnie z numerem „Przewodnika Bibliograficznego” wychodzi komplet kart drukowanych do książek w nim zarejestrowanych, a biblioteki w terenie otrzymują je (jak sygnalizowano) mniej więcej w 4 dni po otrzymaniu książek. Zdarza się jednak, że biblioteka dostaje książki wcześniej niż karty. Powodem tego jest zbyt późny wpływ egzemplarza obowiązkowego do Biblioteki Narodowej. Zdarza się również, że w teren nadchodzą książki, do których nie ma kart i odwrotnie, przychodzą karty, do których nie ma książek. Wynika to z tego, że zatwierdzone uprzednio przez Centralny Zarząd Bibliotek lub Ministerstwo Oświaty pozycje wy-

dawnicze nie docierają do bibliotek, np. w przypadku, gdy zamówienie nie zostaje zrealizowane.

Drukowane karty powinny służyć do sporządzania katalogów bibliotecznych: katalogu alfabetycznego oraz katalogu działowego, który rozbudowany i rozszerzony (zwłaszcza konieczne jest to przy większym księgozbiorze) stanie się katalogiem systematycznym.

Katalog systematyczny sporządza się w oparciu o podział klasyfikacji dziesiętnej według symboli podanych na kartach, z których w mniejszych bibliotekach należy uwzględniać pierwszą ewentualnie pierwszą i drugą cyfrę, a tylko w wyjątkowych wypadkach trzy cyfry (zob. artykuły w „Poradniku Bibliotekarza” Nr 8/1950, 2/1952, 3/1952, 5/1952).

Jeżeli po ułożeniu katalogu pozostają karty, do których brak książek, nie świadczy to, że karty te nie mogą już być użyteczne. Bowiern obok katalogu alfabetycznego i systematycznego każdy bibliotekarz może założyć parę kartotek, które tym różnią się od katalogów, że nie są związane z księgozbiorem i informować mogą o najważniejszych wydawnictwach, których biblioteka nie posiada. Pozwalają one na orientowanie czytelnika w najnowszym piśmiennictwie tak, aby stawał się on świadomym odbiorcą książki i aby te książki nauczył się wartościować i żądać tych, które go interesują. Wyrobiony bibliotekarz będzie się starał szybko i sprawnie zaznajomić swoich czytelników z aktualnym piśmiennictwem, wciągającym ich w życie polityczne, gospodarcze i kulturalne kraju, pozwalającym na poznanie problemów międzynarodowych. Do tego celu służą kartoteki zagadnieniowe systematycznie uzupełniane, np. na tematy: „Związek Radziecki”, „Prace Stalina”, „KPZR”, „Twórcy socjalizmu”, „Feliks Dzierżyński”, „Bolesław Bierut”, „Przodownicy pracy” itp. Osobną kartotekę stanowić powinno piśmiennictwo o Planie Sześcioletnim, najżywotniejszych problemach kraju oraz dzieła marksizmu-leninizmu. Jeżeli duży procent korzystających z biblioteki stanowi ucząca się młodzież, pomocą w jej pracy, oprócz wymienionych, będą kartoteki zbierające materiał z wykład-

danych jej przedmiotów np. z historii literatury z podziałem na średniowiecze, renesans, oświecenie, romantyzm itp.

Karty katalogowe powinny być wykorzystane również do całej, co pewien czas zmienianej kartoteki nowości wydawniczych, informującej czytelników o ruchu wydawniczym i o nowym wpływie książek do biblioteki w ogóle.

KORZYSTAJMY Z DOŚWIADCZEŃ BIBLIOTEK BRATNICH NARODÓW

BIBLIOTEKI LUDOWE W CZECHOSŁOWACJI

Minister Informacji i Oświaty, Waclaw Kopecky, w referacie na IX Zjeździe Komunistycznej Partii Czechosłowacji powiedział pod adresem „amerykańskich obrońców cywilizacji europejskiej” — że myśmy mieli uniwersytet już wtedy, kiedy Ameryka nie była jeszcze odkryta. Musimy również podkreślić podstawy naszej bibliotecznej kultury. Już w okresie przejścia od niewolnictwa do feudalizmu powstały na naszych ziemiach pierwsze biblioteki klasztorne. Tak samo liczne naukowe i szlacheckie biblioteki posiadają wiekową tradycję.

Biblioteki ludowe powstały na przełomie XVIII i XIX wieku pod naciskiem ludowych i drobnomieszczańskich warstw naszego narodu i były wytworem narodowego odrodzenia. Te właśnie ludowe biblioteki powstawały w większej części przy związkach (stowarzyszeniach), a przy ich organizowaniu położyli zasługi pojedynczy inicjatorzy.

W roku 1919 ukazała się czechosłowacka ustawa o bibliotekach, ustanawiająca obowiązkowe utworzenie publicznych bibliotek we wszystkich gminach Czechosłowacji. Fundusz zakładowy na utworzenie bibliotek dawała gmina. Biblioteką zawiadywała rada biblioteczna, a jej kierownika wysuwały czynniki społeczne. Gminy liczące ponad 10.000 mieszkańców posiadały zawodowego bibliotekarza etatowego.

Ta ustawa o bibliotekach postawiła nasze bibliotekarstwo na pierwszym miejscu wśród pozostałych państw kapitalistycznych i spowodowała szybki ilościowy wzrost bibliotek. Jednakże jakościowy dobór księgozbiorów był tego typu, że

służyły one przede wszystkim rządzącej klasie kapitalistów. Duża ilość małowartościowej literatury w bibliotekach publicznych hamowała rewolucyjność klasy robotniczej, odciągała naród od rzeczywistości i utwierdzała w ten sposób klasowe rządy burżuazji.

Faszystowska okupacja i wydarzenia wojenne zadały ciężkie rany naszym bibliotekom. Ale już w roku 1946 wznowiono działalność 4.000 zniszczonych bibliotek, a przy końcu tegoż roku w 11 tysiącach gmin czeskich czynne były ludowe biblioteki.

Ostateczne zwycięstwo klasy robotniczej w lutym 1948 roku wyzwoliło w bibliotekarstwie wszystkie postępowe siły. Ogólnopństwowy zjazd pracowników bibliotecznych w Brnie, w dniach 13—14 maja 1948 r., stał się jakby manifestacją przywiązania pracowników bibliotek do ludowo-demokratycznej republiki. W rezolucji brneńskiego zjazdu mówi się „...biblioteka przestaje być instytucją apolityczną. Oświadczamy, że w jak najkrótszym czasie stworzymy z bibliotek ośrodki politycznego wychowania najszerszych mas”.

W myśl postanowień brneńskiego zjazdu należało stworzyć z ludowych bibliotek narzędzie działalności oświatowej, polityczno-wychowawczej i pedagogicznej zgodnie z zasadą partyjności. W tym celu konieczna była przede wszystkim jakościowa zmiana treści ludowych bibliotek a następnie stworzenie jednolitej sieci bibliotek ludowych, któreby przy współpracy z bibliotekami innego typu pogłębiały systematycznie polityczny wpływ bibliotek na najszersze masy; dalej — zapewnienie odpowiedniej obsady ludowych bibliotek i zorganizowanie należytej oceny pracy bibliotecznej. Poważnym zadaniem bibliotek było wprowadzenie nowych form i metod pracy bibliotecznej na wzór Związku Radzieckiego tak, aby biblioteki stały się bojowym narzędziem kulturalno-oświatowej działalności.

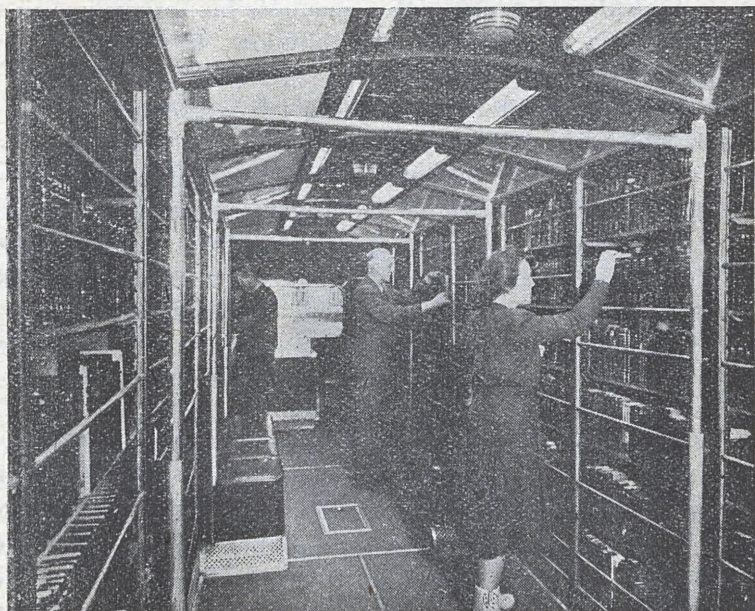
W związku z koniecznością jakościowej zmiany zawartości księgozbiorów została z nich usunięta znaczna ilość literatury przestarzałej, artystycznie i ideowo bezwartościowej

i wybrakowanej. Jakość księgozbiorów ludowych bibliotek znacznie się polepszyła.

W 1950 roku wydano zarządzenie, dotyczące ludowych bibliotek, którego celem było przede wszystkim pogłębienie instrukcyjnej pomocy dla małych wiejskich bibliotek. Zostały utworzone obwody doskonalenia kadr bibliotecznych, których ośrodkami są z reguły dotychczasowe siedziby powiatowych Domów Kultury. W tych przede wszystkim miejscach buduje się wzorowe biblioteki, a ich bibliotekarze opiekują się ludowymi bibliotekami danego obwodu. Ci właśnie obwodowi bibliotekarze otrzymują na zebraniach powiatowego aktywu bibliotecznego wytyczne działania w odnośnym obwodzie, oni z kolei na swoich obwodowych aktywach przekazują je pozostałym bibliotekarzom ludowych bibliotek. Nie chodzi tu jedynie o same kierunki pracy, ale również o metodyczne wskazówki, o szkolenie ideologiczne i dokładny fachowy instruktaż.

Od 1 stycznia 1951 r. biblioteki ludowe w województwach czeskich utworzyły jednolitą sieć, która składa się z miejskich, powiatowych i wojewódzkich bibliotek ludowych. Miejską biblioteką ludową zarządza miejska rada narodowa, a nadzór nad nią sprawuje odnośna Powiatowa Rada Narodowa (powiatowy inspektor bibliotek). Powiatową biblioteką ludową, która jest centralą biblioteczną odnośnego powiatu — zwłaszcza ośrodkiem wypożyczania międzybibliotecznego w powiecie — zarządza Powiatowa Rada Narodowa, a nadzór wykonuje Woj. Rada Narodowa (wojewódzki inspektor bibliotek). Wojewódzką biblioteką ludową zarządza z kolei Woj. Rada Narodowa, a biblioteka podlega bezpośredniemu nadzorowi Ministerstwa Informacji i Oświaty. Wojewódzka biblioteka ludowa jest centralą biblioteczną dla całego województwa, zwłaszcza ośrodkiem wypożyczania Międzybibliotecznego w zasięgu działania Woj. Rady Narodowej. Wypożyczalnia Międzybiblieczna polega przede wszystkim na tym, że powiatowe i wojewódzkie biblioteki ludowe wypożyczają ze swych działów uzupełnień ruchome komplety książek, głównie małym wiejskim bibliotekom.

Więcej niż połowa czeskich województw wysyła również do gmin wiejskich księgozbiory objazdowe — bibliobusy (na wzór radzieckich bibliotek — autobusów).

Przy pełnieniu zadań w dziedzinie bibliotek pomagają Radom Narodowym biblioteczne podkomisje, które są zespołami fachowców Komisji oświatowych przy radach narodowych. Członkowie bibliotecznych podkomisji wybierani są spośród doświadczonych politycznie i kulturalnie pracowników — powiatowy inspektor biblioteczny jest zawsze członkiem podkomisji. Podkomisje biblioteczne mają na celu koordynowanie pracy bibliotecznej w zasięgu działalności odpowiedniej rady narodowej oraz współpracę z nią przy planowaniu i kierowaniu pracą w bibliotekach ludowych, przy zapewnieniu jej politycznego i fachowego poziomu, przy dopilnowaniu pełnego wykorzystania bibliotek ludowych przez masy pracujące, przy zagwarantowaniu stałych i specjalnych dotacji dla ludowych bibliotek, przy kontroli ich gospodarki oraz przy organizowa-

niu samopomocowych akcji dla rozbudowy bibliotek ludowych.

Ważne organizacyjnie zarządzenie wydano w r. 1950, dzięki któremu powstała Główna Centrala Zakupów dla bibliotek — centrala dla uzupełniania zasobów bibliotecznych w nową literaturę. Główna centrala zakupów, która jest częścią przedsiębiorstwa dystrybucyjnego „Książka”, zaopatruje biblioteki ludowe w literaturę według ich własnego wyboru — po niższej cenie. Wygodą tego centralnego zakupu jest również to, że inspektor biblioteczny może kierować doborem książek z punktu widzenia planowanych potrzeb bibliotek w danym powiecie. W niedalekiej przyszłości Centrala Zakupów dostarczać będzie bibliotekom razem z książkami drukowane adnotowane kartki katalogowe. W ten sposób zaoszczędzi się bibliotekarzom setki roboczo-godzin, które dotychczas muszą poświęcać na indywidualne biblioteczne katalogowanie nowych książek.

Nowym etapem w pracy ludowych bibliotek był konkurs „Budujemy wzorową biblioteką ludową”, ogłoszony przez Ministerstwo Informacji i Oświaty na dzień 7 listopada 1950 r. Konkurs pomyślany był jako długoletnie współzawodnictwo wszystkich ludowych bibliotek. Warunki współzawodnictwa są jednocześnie normą i planem wszelkiej pracy ludowych bibliotek i roboczą instrukcją dla bibliotekarzy. Akcja wciąga bibliotekarzy do szerokiego masowego współzawodnictwa. Konkurs spotkał się z wielkim zainteresowaniem już w I etapie. Ogółem 422 biblioteki publiczne otrzymały honorowe uznanie Powiatowych i Wojew. Rad Narodowych.

Taki sam przebieg II etapu konkursu świadczył o tym, że nabiera on coraz bardziej masowego charakteru i wydatnie przyczynia się do podniesienia poziomu pracy ludowych bibliotek.

Popularyzowanie wzorowych przykładów wyróżnionych bibliotek ludowych stanowi poważną mobilizację do pracy bibliotek słabych. Również na skutek konkursu Rady Narodowe zaczęły poświęcać więcej uwagi potrzebom ludowych bibliotek, zwłaszcza zapewnieniu im lepszych pomieszczeń.

Decydującym krokiem naprzód w organizacji czechosłowackiego bibliotekarstwa jest stworzenie jednolitej sieci bibliotek wszelkich typów.

Do jednolitej sieci bibliotek włączone zostały — obok bibliotek ludowych — biblioteki naukowe, fachowe, szkolne przy szkołach wszystkich stopni, biblioteki zjednoczonych związków zawodowych, zakładowe biblioteki jednostek wojskowych i pozostałe. Jednocześnie z ustanowieniem jednolitej sieci bibliotek zostały wytyczone formy ich współpracy i wzajemnej pomocy oraz zadania Rad Narodowych w dziedzinie bibliotekarstwa. Biblio-

teki ludowe i Rady Narodowe będą udzielały wszechstronnej pomocy przede wszystkim nowopowstającym bibliotekom Ośrodków Maszynowych i Traktorowych i bibliotekom Państwowych Gospodarstw Rolnych; wspólnie ze świetlicami oświatowymi dbać będą o żywy rozwój politycznego, kulturalnego i społecznego życia w Państwowych Ośrodkach Maszynowych i PGR. W przyszłości rozszerzy się także sieć

objazdowych bibliotek tak, aby w każdym powiecie była biblioteka objazdowa.

Objazdowe biblioteki zwiększą również w przyszłości zakres swojej działalności kulturalno-oświatowej w organizowaniu pomocy technicznych (radio-aparaty, płytoteki, aparaty naddawcze itp.).

W poszukiwaniu nowych form i metod pracy z czytelnikami

kami wzorem dla naszych pracowników bibliotecznych są biblioteki w Związku Radzieckim, w których kolektywna praca z czytelnikiem i indywidualna troska o każdego pojedynczego czytelnika stoją na niezwykle wysokim poziomie. Dane statystyczne o liczbie wieczorów czytelniczych (w r. 1950 ogółem 9.779 wieczorów czytelniczych, w których wzięło udział 301.481 czytelników) i wystawy książek (w r. 1950 — 6.533, liczba zwiedzających — 924.289) — świadczą o tym, że nasze bibliotekarstwo, dzięki Związkowi Radzieckiemu i dzięki stosowaniu jego doświadczeń, zrobiło wielki krok naprzód w dziedzinie nowych form pracy z czytelnikiem. Dowodem też tego jest akcja ankiet czytelniczych o książkach takich jak: *Daleko od Moskwy* — AŻAJEWA, *Kawaler Złotej Gwiazdy* — BABAJEWSKIEGO, *Jak hartowała się stal* — OSTROWSKIEGO i opowieść *Powrót* — laureata państwowej nagrody WACŁAWA RZEZACZA; akcja ta przebiegała w okresie zimowym 1951—1952.

Ankieta o książce AŻAJEWA przeprowadzona została przede wszystkim w ośrodkach przemysłowych i na wielkich czechosłowackich budowlach socjalizmu. Książkę *Kawaler Złotej Gwiazdy* omawiali bibliotekarze głównie wśród rolników i przekonywali ich w ten sposób o korzyściach zespołowej gospodarki. Ankieta o książce *Jak hartowała się stal* przeprowadzana była we współpracy ze Związkiem Młodzieży Czechosłowackiej, który zaliczył tę książkę do obowiązkowej lektury w swoim roku szkolnym. Powieść *Powrót*, historyczne dzieło, obrazujące okres osiedlania naszego pogranicza, była przedmiotem ankiety w przygranicznych województwach, wśród czytelników, z których większość brała udział w tym historycznym procesie.

Akcja ankiet była uroczyście zapoczątkowana w dniu święta narodowego, 28 października 1951 r., na głównej dyskusji w Moście o książce *Jak hartowała się stal*, i była jedną z najważniejszych akcji Miesiąca Przyjaźni Czechosłowacko-Radzieckiej. W przebiegu akcji zorganizowano szereg powiatowych i wojewódzkich konferencji czytelników i wieczorów dyskusyjnych w zakładach pracy i we wsiach. Ogółem,

jedynie o tych 4 książkach, zorganizowano 6.000 czytelniczych wieczorów dyskusyjnych. Udana była zwłaszcza ogólnopañstwowa dyskusja czytelników o *Powrocie RZEZACZA* odbyta w miejscowości, w której toczy się akcja powieści. W dyskusji wziął udział — tak samo zresztą jak w szeregu innych powiatowych i wojewódzkich konferencji czytelników — autor książki, laureat nagrody państwowej Waclaw Rzezacz.

Akcja ankiet i dyskusji czytelników na temat wspomnianych książek oraz innych wybranych dzieł trwa dalej i to w szerszym jeszcze zakresie (zwłaszcza o *Żniwach NIKOŁAJEWEJ, Marii* — MEDYŃSKIEGO oraz fachowej literaturze rolniczej). Na wieczorach tych omawia się jednocześnie konkretne gospodarcze problemy Wiejskich Spółdzielni Produkcyjnych.

Biblioteki ludowe zrobiły wielki krok naprzód w zakresie propagandy czytelnictwa. Zwłaszcza należy podkreślić pomyslny wyniki bibliotekarskich grup aktywistów, które pracują z dużym powodzeniem prawie w czwartej części naszych bibliotek i które są naśladownictwem radzieckich księgoznoszy. Mają one na celu z jednej strony stałe pozyskiwanie dla bibliotek nowych czytelników, z drugiej — otoczenie opieką czytelników, którzy z różnych przyczyn nie mogą sami odwiedzać biblioteki.

Dzięki przykładowi Związku Radzieckiego praca ludowych bibliotek w Republice Czechosłowackiej nastawia się coraz bardziej na rozwiązywanie konkretnych gospodarczo-politycznych zadań, a biblioteki ludowe stają się w ten sposób poważnym czynnikiem w budowaniu socjalizmu w naszej ojczyźnie.

*Artykuł dostarczony przez Ambasadę
czechosłowacką w Warszawie.*

W Ś R Ó D K S I A Ż E K

BANAŚ SYLWESTER. *Przebudzenie*. W-wa 1952 „Czytelnik” s. 338.

Książka ta, która jest debiutem literackim młodego autora, zawiera dwa opowiadania. Już z pierwszych jej kartek orientujemy się, że nie powstała ona za biurkiem, bowiem

rzuca się w oczy doskonała znajomość ludzi i środowiska wiejskiego: wieś żyje, boryka się z trudnościami gospodarczymi i z trudnościami zrozumienia nowej, powojennej rzeczywistości, oraz nowych możliwości, jakie jej daje Polska Ludowa.

Pierwsze opowiadanie — *Przebudzenie* ukazuje walkę o rozwój i przebudowę wsi polskiej. Temat znany i poruszany przez wielu autorów współczesnych. Opowiadanie Banasia wyróżnia się jednak od wszystkich dotychczasowych tym, że „bohaterem” jego nie jest spółdzielnia produkcyjna, ale Państwowy Ośrodek Maszynowy, założony w nieuspołecznionej wsi kieleckiej. Zjawienie się POM-u na wsi umożliwia gospodarzom indywidualnym i okolicznym spółdzielniom korzystanie z dobrodziejstw techniki maszynowej, ułatwiającej tak bardzo pracę rolnikowi. „Przebudzenie” ukazuje rolę POM-ów w tworzeniu nowej świadomości wsi. Otumanieni przez kułaków uprawiających wrogą propagandę, zrażeni niewłaściwym postępowaniem miejscowych władz partyjnych chłopci nie od razu chcą korzystać z dobrodziejstw maszyny, nie wierzą, że przynosi im ona dobrobyt i wyzwolenie.

Ofiarna praca załogi POM-u przełamuje wrogie nastroje, pokazując naocznie rolę maszyny na wsi, widomego znaku nowych czasów. Akcja nie ogranicza się do terenu jednej wsi. POM obsługuje całą okolicę, złe i dobre spółdzielnie produkcyjne, pomaga też gospodarzom indywidualnym. Wybranie POM-u jako stanowiska obserwacyjnego pozwoliło pisarzowi pokazać całe bogactwo faktów, wiele żywych i nieszablonowych sytuacji, różne typy złej i dobrej agitacji w terenie, różne — często zabawne — utarczki z kułakami, całą wrogą — wykorzystującą ciemnotę wsi — działalność bogaczy wiejskich. Autor nie „opowiada” o walce klasowej, ale ukazuje ją w różnorodnym działaniu i różnych jej przejawach. W książce nie ma szablonowych, czarnych jak i nieskazitelnych charakterów; są żywi, prawdziwi ludzie, którzy z trudnością zdobywają świadomość o prawdzie nowych czasów.

Drugie opowiadanie *Stalowy koń* ukazuje drogę awansu społecznego młodego chłopca wiejskiego będącego w służbie u kułaka. Przedstawia lata głodu, poniewierki i wyzysku ma-

tego sieroty Ignasia, który dzięki pomocy ZMP opuszcza dom swego pracodawcy — kułaka i dostaje się do szkoły traktorzystów. Otumaniony i gnębiony dotychczas przez kułaka chłopak budzi się do nowego życia. Praca na traktorze — na „Stalowym koniu” uniezależnia go od bogacza wiejskiego, stworzy mu ludzkie warunki życia. Opowiadanie składa się z dwóch części: w pierwszej widzimy Ignasia jako parobka, w drugiej jako ucznia szkoły traktorzystów. W szkole uczy się nie tylko zawodu, uczy się rozumienia nowego życia.

Opowiadanie jest interesujące przez swoją żywość i prawdziwość.

Z. Z.

Jak już zostało wspomniane książka nadaje się w całości do głośnego czytania, ale można również wybrać z niej niezmiernie trafne i charakterystyczne fragmenty, które pozwolą bibliotekarzowi na omówienie z uczestnikami głośnego czytania problematyki książki. Można powiedzieć, że autor skupił uwagę czytelników na trzech zasadniczych zagadnieniach: 1) walki klasowej na wsi, 2) powolnego ale stałego narastania świadomości politycznej małego i średniorolnego chłopstwa, 3) awansu społecznego młodzieży wiejskiej. Poniżej podajemy wykaz fragmentów wybranych z tej książki a nadających się do głośnego czytania. Fragmenty zgrupowane zostały według wysuniętych powyżej zagadnień.

Problem walki klasowej na wsi, walki z wrogiem, podstępny, nie przebiegający w środkach działalności bogaczy wiejskich ilustrują następujące urywki:

- 1) Rozdział IV str. 62—70 (do końca ustępu),
- 2) Str. 110 (od początku ustępu do str. 118) (do końca rozdziału).
- 3) Str. 134 (od początku ustępu do jego końca na str. 142).
- 4) Rozdział III str. 230—237 (do słów: „...zacierał burą mgłą przedmioty”).
- 5) Str. 228—240 (do słów: „...zerwała się z łóżka Agata”); str. 241 (od słów: „Było blisko świata”) do str. 242 (do słów: „Sam nie wiem...”); str. 242 (od początku ustępu) do str. 249 (do słów: „...pogadał i powrócił do chału-

py...'); str. 250 (od słów: „Halo — uwaga, uwaga...”)
do końca rozdziału.

6) Str. 275 (od początku ustępu) do końca rozdziału.

Dla ukazania czytelnikom, jak powoli, ale stale grupa pracowników POM-u, przy pomocy paru bardziej uświadomionych chłopów, zdobywa coraz liczniejszych zwolenników nowych przemian, idących poprzez polską wieś posłużyć mogą fragmenty:

1) Rozdz. IV str. 118 do końca.

2) Rozdz. VIII do str. 150 (do słów: „Rozpoczął się w POM-ie nowy okres...”

3) Rozdz. X str. 179 do str. 192 (do słów: „I znów nadeszły żniwa...”).

Obecne możliwości awansu społecznego młodego chłopca wiejskiego wyzyskiwanego dotychczas w okrutny sposób przez kułaka ukazą fragmenty z drugiego opowiadania „Stalowy koń”.

1) Str. 212 (od słów: „Lękliwie wsunął się Ignasz do izby”) do str. 219 (do końca ustępu); str. 293—295 (do słów: „...latarnię zagaś, bo nafty szkoda...); str. 302 (od początku ustępu) do str. 310 (do słów: „całą noc jęczeł i majaczył”).

2) Rozdz. VI str. 326—336 do słów: „Jeszcze będzie z was traktorzysta, że ha”; str. 371—375 (cały ustęp).

Bibliotekarz, chąc omówić jedno z wysuniętych zagadnień, może odczytać parę fragmentów danego zestawienia urywków, może też oprzeć się tylko na jednym z nich np. do omówienia zagadnienia walki klasowej na wsi można posłużyć się urywkiem podanym w punkcie 5-tym.

Przy omawianiu każdego zagadnienia należy pamiętać, że zawsze punktem wyjścia powinna być książka, jej treść i problematyka. W części drugiej pogawędki bibliotekarz powinien nawiązać do spraw bliskich danemu środowisku. I dlatego dyskusję nad książką Banasia należy przeprowadzić inaczej we wsi uspołdzielczonej, a inaczej we wsi o gospodarce indywidualnej. W pierwszym przypadku przeprowadzimy porównanie spółdzielni opisywanej przez autora z naszą spółdzielnią,

jej życiem, osiągnięciami, brakami, umożliwiając zebranym wyciągnięcie wniosków, dotyczących życia i spraw własnej spółdzielni. W wypadku wsi nieuspołdzielzonej nawiązać można do życia, pracy i osiągnięć najbliższej spółdzielni i ukazać zebranym wyższość gospodarki uspołecznionej nad indywidualną.

Książka odda niewątpliwie duże usługi bibliotekarzowi w jego propagandzie zagadnień spółdzielczości produkcyjnej i mechanizacji w rolnictwie.

Z T E R E N U

DNI OŚWIATY, KSIĄŻKI I PRASY W GMINIE PIESZKOWO

Od początku maja w Gminnej Bibliotece Publicznej w Pieszkowie i jej punktach bibliotecznych trwały intensywne przygotowania do obchodu Dni Oświaty, Książki i Prasy. W początku maja zwołano gminną radę bibliotekarzy i oświatowców z udziałem przedstawicieli wszystkich organizacji i instytucji działających na terenie gminy. Celem narady było nastawić wszystkich bibliotekarzy i aktyw społeczny do pracy nad przygotowaniem gminy do obchodu Dni Oświaty, Książki i Prasy oraz ułożyć szczegółowy plan pracy na czas ich trwania. Na naradzie powołano Komitet do spraw obchodu Dni Oświaty, Książki i Prasy na terenie gminy Pieszkowo. W skład Komitetu weszli przedstawiciele poszczególnych instytucji i organizacji. Większość osób z wielkim zrozumieniem przystąpiła do aktywnej pracy. Opiekunowie poszczególnych gromad wyjechali w teren w celu udzielenia im pomocy w urządzaniu wystaw oraz innych imprez i atrakcji na Dni Oświaty.

W dniu 17 maja, dniu otwarcia Dni Oświaty, Książki i Prasy, we wszystkich gromadach odbyły się uroczyste wieczornice zorganizowane przez kierowników punktów bibliotecznych. Obsłużył je aktyw bibliotek gminnych. Po wieczornicach ludność gromad masowo zwiedzała wystawy gromadzkie, nabywając na kiermaszach duże ilości książek. W bibliotece gminnej również odbyła się uroczysta akademicka, na któ-

rej zebrani zapoznali się z osiągnięciami Polski Ludowej na odcinku oświaty i kultury. Część artystyczna zobrazowała osiągnięcia gminy, zapoznała z najlepszymi autorami książek z treścią tych książek i ze słabym stanem oświaty w Polsce przedwrześniowej.

Bardzo duże zainteresowanie wzbudziła wystawa książek i prasy. Z zainteresowaniem przyglądano się wykresom, plakatom obrazującym rozwój czytelnictwa, szkolnictwa itd. na terenie gminy. Wieczorami dziesiątki osób przebywało w lokalu wystawy, znajdując godziwą rozrywkę w przeglądaniu i czytaniu książek i prasy, słuchaniu radia i muzyki z płyt oraz pogadanek i odczytów na różne tematy związane z Dniami Oświaty, Książki i Prasy. W ciągu trwania Dni Oświaty, Książki i Prasy wystawę biblioteki gminnej zwiedziło grupowo i pojedynczo około trzech tysięcy osób nie wliczając mieszkańców gminy, którzy prawie wszystkie wieczory spędzili w bibliotece.

Rozsprzedano 2.417 książek na sumę około 5 tysięcy złotych, rozprowadzono ponad tysiąc różnego rodzaju broszur o stonce ziemniaczanej i innych aktualii rolniczych, wygłoszono łącznie z terenem ponad czterdzieści odczytów i pogadanek z udziałem 2500 osób; zwerbowano 214 nowych czytelników w tym 37 byłych absolwentów nauki początkowej; załatwiono 171 życzeń wniesionych przez czytelników a dotyczących przeważnie sprowadzenia różnego rodzaju książek, których nie było w bibliotece i nie można było kupić w pobliskich oddziałach „Domu Książki”. Czytelnicy zaprenumerowali ponad sto egzemplarzy różnych dzienników i czasopism. We wszystkich gromadach odbyły się odczyty o życiu i działalności Mikołaja Kopernika. W bibliotece gminnej wydano cztery gazetki ścienne związane z obchodem Roku Kopernikowskiego.

Książka OSTROWSKIEGO *Jak hartowała się stal* rozchodziła się w dziesiątkach egzemplarzy w ciągu jednego dnia. Dużym powodzeniem cieszyły się książki pisarzy polskich tak dawnych jak i obecnych np. KRUCZKOWSKIEGO *Sidla*, NEWERLEGO *Pamiętka z Celulozy*, Archipelag *ludzi odzyskanych*, ZALEWSKIEGO *Traktory zdobędą wiosnę* itp. Duże powodzenie miały dzieła Józefa Stalina oraz książki

i broszurki o Niemieckiej Republice Demokratycznej. Podobne zainteresowanie dało się zauważyć we wszystkich niemal gromadach. Osiągnięcia nasze w Dniach Oświaty, Książki i Prasy oraz zainteresowanie się ludności książkami zawdzięczamy aktywnej postawie kierowników punktów bibliotecznych oraz czytelnikom aktywistom.

Stosunek do książki mieszkańców gminy Pieszkowo zmienił się zupełnie w porównaniu do pierwszych lat po wyzwoleniu. Jako dowód tego podać można, że w roku 1949 z bibliotek korzystała tylko jedna dwudziesta ludności obecnie zaś jedna trzecia. W roku 1949 ludność twierdziła, że książka jest rzeczą zbyteczną i żadnej korzyści oprócz rozrywki nie daje, a zwłaszcza książka współczesna. Obecnie każdy prawie mówi odwrotnie. A oto przykład: ob. ob. Siwicki Edward z gminy Janikowo, Balukiewicz Jan, Wróbel Władysław, Marzec Edward z Pieszkowa i dziesiątki innych oświadczyli na zakończenie Dni Oświaty, Książki i Prasy, że książka nauczyła ich wielu poważnych rzeczy, zmieniła ich zapatrywanie na świat, pomogła niejednokrotnie w pokonaniu trudności i stale pomaga w pracy zawodowej oraz życiu codziennym. Książka również buduje nową świadomość wielu chłopów i tak np. Cyrta Jan w Powarszynie, Okuniewicz Stanisław w Pudlikajmach i wielu innych, którzy nie byli z początku zdecydowani wstąpić do spółdzielni produkcyjnej, czytając książki radzieckie sami stwierdzili, że przyczyniły się one do przekonania ich o wyższości gospodarki uspołecznionej nad indywidualną. Obecnie są oni wzorowymi członkami spółdzielni. Przykładów takich i podobnych możnaby dać więcej z każdej gromady.

Dni Oświaty, Książki i Prasy były radosnym okresem dla mieszkańców gminy Pieszkowo, a szczególnie dla ludzi, którzy dopiero za czasów władzy ludowej nauczyli się sztuki pisania i czytania a obecnie poprzez książkę pogłębiają swe wiadomości.

W dniu 31 maja na dużą salę przybyło setki osób z różnych gromad, aby posłuchać referatu sprawozdawczego o przebiegu Dni Oświaty, Książki i Prasy na terenie gminy, przyjrzeć się części artystycznej oraz wziąć udział w zabawie ludowej.

Akademia poświęcona zakończeniu Dni Oświaty wypadła bardzo dobrze. Referat zapoznał ludność z osiągnięciami na odcinku oświaty oraz z przebiegiem Dni Oświaty, Książki i Prasy w gminie. Po referacie wręczono przodownikom czytelnictwa, najlepszym spośród aktywu kulturalnego oraz księgonoszących pięćdziesiąt wartościowych książek. Po wręczeniu nagród zebrani wypowiedzieli się na temat czytanych książek, zgłaszali życzenia i stawiali wnioski dotyczące dalszej pracy biblioteki, podnosili jak książka i biblioteka pomaga im w przełamywaniu trudności w pracy zawodowej i życiu osobistym. Po dyskusji młodzież klasy siódmej szkoły Pieszkowo wystąpiła z bogatą częścią artystyczną. Po części artystycznej wszyscy bawili się na zabawie ludowej, zorganizowanej z okazji zakończenia Dni Oświaty, Książki i Prasy. Do późnej nocy uczestnicy zabawy zwiedzali wystawę nabywając jednocześnie książki na własność. Przodownicy czytelnictwa jak Marzec Edward, Szwedowicz Jan, Czaplicki Jan, Siwicki Edward, Więcek Wanda, Kaczyński Aleksander i inni to aktywni, dzięki którym kierownicy punktów bibliotecznych i biblioteka gminna mogą poszczycić się swymi osiągnięciami w pracy bibliotecznej.

Ryszard Bitowt

WSPÓŁPRACA BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ DLA DZIECI ZE SZKOŁĄ

Pomiędzy biblioteką dla dzieci i młodzieży a okolicznymi szkołami powinna istnieć współpraca. Łączy je ten sam cel — wychowanie młodego pokolenia w duchu moralności socjalistycznej oraz ugruntowanie i pogłębianie w nim materialistycznej wiedzy o świecie. Współpraca ta przejawia się między innymi w stałym kontakcie nauczyciela z bibliotekarzem biblioteki publicznej i w przyjmowaniu przez bibliotekę wycieczek całych klas szkolnych, względnie w przeprowadzaniu lekcji bibliotecznych z klasami starszymi, począwszy od kl. V (wycieczki i lekcje biblioteczne były omawiane w poprzednich numerach „Poradnika“).

Program języka polskiego uwzględnia wiedzę o książce

od pierwszych klas szkoły podstawowej. Dzieci przyswajają ją sobie na lekcjach języka polskiego w klasie lub na terenie biblioteki dziecięcej. Biblioteka jest najodpowiedniejszym terenem do przeprowadzenia tego rodzaju lekcji, ilustrowanej odpowiednimi książkami lub przy zastosowaniu ćwiczeń ze specjalnie dobranym materiałem książkowym.

Poniżej podaję opis lekcji bibliotecznej z dziećmi klasy IV przeprowadzonej w mojej bibliotece w ramach współpracy ze szkołą.

Nauczycielka języka polskiego zwróciła się do mnie w sprawie przeprowadzenia w bibliotece (czytelni) lekcji tematycznej z klasą IV-tą. Według programu dzieci powinny poznać drogę książki od autora do czytelnika, różne formy publikacji oraz układ wewnętrzny książki (zwłaszcza elementy karty tytułowej). Wszystkie te punkty były już przepracowane w formie ćwiczeń w bibliotece. W zasadzie lekcje biblioteczne przewidziane są dla dzieci klas starszych, ponieważ wymagają swobodnego posługiwania się katalogami i trafia-
nia przy ich pomocy do książek mogących dostarczyć wiadomości na określony temat. Lekcja z klasą IV nie była więc lekcją typową. Ponieważ technika szukania książki w katalogach, a następnie na półce zbyt zaabsorbowałaby i zmęczyła dzieci, przeciągając przy tym czas trwania lekcji, postanowiono ominąć tę jej część. W ogóle cała lekcja potraktowana została jako eksperyment.

Temat lekcji brzmiał: *Wielcy odkrywcy i wynalazcy*. Został on wysunięty przez nauczycielkę i był w tym czasie przerabiany przez nią z klasą IV-tą. Dzieci w klasie, na lekcji języka polskiego, pod kierunkiem nauczycielki przeprowadziły analizę pojęcia — „Odkrywca” i „Wynalazca”. W czytelni poprzez książki miały już zetknąć się z postaciami określonych, wybitnych odkrywców i wynalazców.

Zgodnie z programem musiało być wprowadzone 11 nazwisk takich ludzi jak: Amundsen, Miczurin, Pasteur, Stephenson i inni.

Pierwszą czynnością bibliotekarki było uporządkowanie tych nazwisk według rodzaju odkryć czy wynalazków, które

tym ludziom zawdzięczamy z uwzględnieniem przy tym chronologii. Nazwiska podzielone zostały na następujące grupy:

1) Ludzie, którym zawdzięczamy epokowe wynalazki — *Jan Gutenberg* (druk), *Mikołaj Kopernik* (twórca nowej astronomii), *Jerzy Stephenson* (pierwszy parowóz), *Aleksander Możajski* (budowa samolotu i pierwszy lot).

2) Wielcy podróżnicy, odkrywcy nowych lądów — *Krzysztof Kolumb* (odkrycie Ameryki), *Roald Amundsen* (zdobycie Bieguna Południowego), *Iwan Papanin i jego towarzysze* (przeprowadzanie badań na krze lodowej na Biegunie Północnym), *Czkałow* (pierwszy przelot nad Biegunem Północnym z ZSRR do Ameryki).

3) Ludzie walczący o nasze zdrowie — *Maria Curie-Skłodowska* (walka z rakiem), *Ludwik Pasteur* (wykrycie bakterii wścieklizny).

4) Przeobrażenie przyrody — *Iwan Miczurin*.

Z kolei zostały wybrane odpowiednie pozycje bibliograficzne, w których można znaleźć wiadomości o tych ludziach, przystosowane możliwie do poziomu IV klasy. Przy sporządzaniu zestawień można było stwierdzić, że większość wybranych książek nie jest odpowiednia dla grupy dzieci z klasy IV-tej. Przyczyną tego jest, niejednokrotnie podkreślany przez nauczycieli i bibliotekarzy, brak łatwych książek popularno-naukowych dla dzieci młodszych. Do lekcji wykorzystane zostały artykuły z *Płomyczka i Płomyka*, łatwiejsze książki z działu popularno-naukowego (np. BOBIŃSKIEJ — *Maria Curie-Skłodowska*), książki belestrystyczne (*WASILEWSKA Krystalowa kula Krzysztofa Kolumba*, *SZANCER Jedziemy*), a także encyklopedie.

Bibliografia do omawianego tematu:

Gutenberg — GÓRSKA M. (opr.) *Jak dawniej drukowano „Płomyczek“* 1950/51 str. 430.

Kopernik — WĘGRZYN Z. *Sam jeden przeciwko wszystkim.* — „*Przyjaciół*“ 1951/52 str. 370.

Stephenson — SZANCER J. M. *Jedziemy* str. 23.

NOWAK W. *Parowóz i jego dzieje* (rozd. Parowozowy Stephensa).

- Możajski — RYCHTER W. *Historia samolotu* str. 26.
IGNATIEW S. *Chcemy latać*.
- Kolumb — WASILEWSKA W. *Kryształowa kula Krzysztofa Kolumba*.
COTTLER J. *Ziemia przed nami* (rozdz. *Krzysztof Kolumb*).
- Amundsen — DOBROWOLSKI A. B. — *Amundsen...*
Encyklopedia.
- Papanin — CENTKIEWICZOWIE A. i C. *Zdobywcy Bieguna Północnego (Czterej towarzysze)*.
- Czkałow — STARZEWSKI J. *Geografia dla klasy VII* str. 245,
246.
- Curie-Skłodowska — BOBIŃSKA H. *Maria Curie Skłodowska*.
PRZEROWSKI Z. *Polonium „Płomyczek”*
1952/53 str. 150 Nr 10.
- Pasteur — encyklopedia.
- Miczurin — LEBIEDIEW *Opowiadania o Miczurinie*.
MOŁODCZYKOW F. *Człowiek zmienia przyrodę roślin*.

Do każdej z wybranych książek włożona została kartka z pytaniami, na które dziecko powinno odpowiedzieć: 1) nazwisko odkrywcy czy wynalazcy 2) najważniejsze wiadomości o nim (o kim jest ta książka względnie artykuł, czego dokonał ten człowiek itp.). Pod tymi odpowiedziami dziecko powinno umieścić notatkę bibliograficzną o książce (autor i tytuł książki lub artykułu, tytuł i rok wydania pisma).

Oto wzór jednej z takich kartek:

- I. 1) w książce NOWAK W. *Parowóz i jego dzieje*:
Znajdź rozdział: *Parowozy Stephensona*. Przejrzyj ten rozdział i zapisz:
 - a. O kim pisze autor w tym rozdziale,
 - b. co zawdzięczamy temu człowiekowi,
 - c. autora i tytuł książki,
 - d. tytuł rozdziału i jego stronę.
- 2) Zapisz na kartce katalogowej:
 - a. Nazwisko i imię człowieka, o którym czytałeś w tym rozdziale,

- b. autora książki,
- c. tytuł książki,
- d. tytuł rozdziału, w którym znalazłeś te wiadomości oraz jego stronę.

II. WASILEWSKA W. *Kryształowa kula Krzysztofa Kolumba*

- 1) Przejrzyj książkę i zapisz:
 - a. o kim autorka w niej pisze,
 - b. kim był ten człowiek,
 - c. autora i tytuł książki.
- 2) Zapisz na kartce katalogowej:
 - a. Nazwisko i imię tego człowieka,
 - b. autora książki,
 - c. tytuł książki.

Przed lekcją przygotowałam plakat z napisem: „Wielcy odkrywcy i wynalazcy” ozdobiony ilustracjami przedstawiającymi korwetę Kolumba, statek wśród lodów na tle zorzy polarnej, samolot, uczonego nad mikroskopem.

Pod plakatem, na pustym stoliku wystawkowym rozłożyłam stojące kartoniki z wypisanymi na nich hasłami: „Komu zawdzięczamy epokowe wynalazki”, „Wielcy podróżnicy, od-

krywcy nowych lądów", „Ludzie walczący o nasze zdrowie” i „Przeobrażanie przyrody”.

Wykonanie ćwiczenia wymagało:

1) Przejrzenia książki i zwrócenia uwagi na znane już elementy jej układu wewnętrznego: tytuł, ilustracje (np. w książce WASILEWSKIEJ *Kryształowa kula Krzysztofa Kolumba*, DOBROWOLSKIEGO A. *Amundsen* itp.); spis treści, krótki wstęp (np. COTTLER *Ziemia przed nami* — rozdz. *Krzysztof Kolumb*, LEBIEDIEW — *Opowiadania o Miczurinie*), które pomogą sformułować odpowiedź.

2) Przeczytania krótkiego wyjątku na wskazanej stronie, w którym znajdziemy odpowiedź na pytania.

3) Znalezienia notatki biograficznej o danym człowieku w encyklopedii.

Przed rozpoczęciem samodzielnej pracy w swobodnej pogawędce przypomnieliśmy sobie z dziećmi wiadomości o strukturze książki, znane już z lekcji w szkole lub z ćwiczenia w bibliotece w klasie III-ej lub IV-tej, oraz zapoznałam je z encyklopedią i techniką korzystania z niej. Dla dzieci z klasy IV-tej nie jest to za trudne ponieważ już w klasie III-ej nauczyły się posługiwania słownikami. Następnie poinformowałam dzieci jaki jest cel ich pracy w czytelniku: poznanie przy pomocy książek postaci wielkich odkrywców i wynalazców i dowiedzenie się co każdemu z nich zawdzięcza ludzkość. Ponieważ jednemu dziecku byłoby za trudno zebrać wiadomości o wszystkich sławnych ludziach, będą to robić w zespole. Dzieci podzieliły się na grupy dwuosobowe i każda z nich otrzymała książkę z kartką zawierającą wskazówki co ma robić.

Lekcja składała się z 4 części:

1) Opracowanie przez dzieci odpowiedzi na pytania zawarte w p. 1.

2) Odczytanie w kolejności, zaznaczonej na kartce u góry czerwonym kolorem, wiadomości zebranych i zapisanych przez dzieci. Odczytywało jedno dziecko z grupy. Przy pomocy słowa wiążącego wprowadzałam w nowe zagadnienia oraz uzupełniałam podane przez dzieci fakty dorzucając pewne ciekawostki np. w jakich okolicznościach Amundsen zdobył Bie-

gun Południowy, jak to Papanin z towarzyszami dokonywali badań płynąc w ciągu 9 miesięcy na krze lodowej itp.).

Uwaga: nazwiska o trudnej pisowni np. Curie-Skłodowska, Pasteur, Stephenson zostały wypisane tuszem na paskach białego bristolu i umieszczone na widocznym miejscu.

3) Ułożenie wystawki — kierując się odpowiednimi hasłami (patrz wyżej).

4) Ułożenie przez dzieci katalogu przedmiotowego z kartek napisanych przez dzieci.

Wyniki lekcji wykazały, że eksperyment udał się. Program nauki klasy IV-tej wymaga od dzieci dużego wyrobienia i czytania. Lekcja powyższa spełniła podwójne zadanie: zachęciła dzieci do systematycznej, planowej pracy z książką oraz do przeczytania szeregu książek, których użyto do ćwiczeń na lekcji.

Zachęcam gorąco koleżanki i kolegów do przeprowadzenia tego rodzaju lekcji w swoich bibliotekach i podzielenia się swoimi doświadczeniami na łamach „Poradnika Bibliotekarza”.

Sława Łabanowska

Biblioteka Publiczna m. st. W-wy

Administracja Wydawnictw ZBiAP przyjmuje zamówienia na prenumerata czasopism, która w r. 1953 wynosi rocznie:

Poradnik Bibliotekarza	— zł. 18.—
Bibliotekarz	— „ 24.—
Przegląd Biblioteczny	— „ 28.—

Redaguje: Komitet Redakcyjny

Wydawca: Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich.

Adres redakcji i administracji: Warszawa, Koszykowa 26.

Warunki prenumeraty: zł 18 rocznie. Konto: PKO I-1731/113

Nakład 10000 egz. Papier drukowy satynowany kl. VII 61 x 86. cm, 60 g. Obj. 1½ ark. Zam. nr 126 z dnia 3.VII.53. Druk ukończono dn. 7.VIII.53.

Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa, Śniadeckich 8. 4-B-18901